

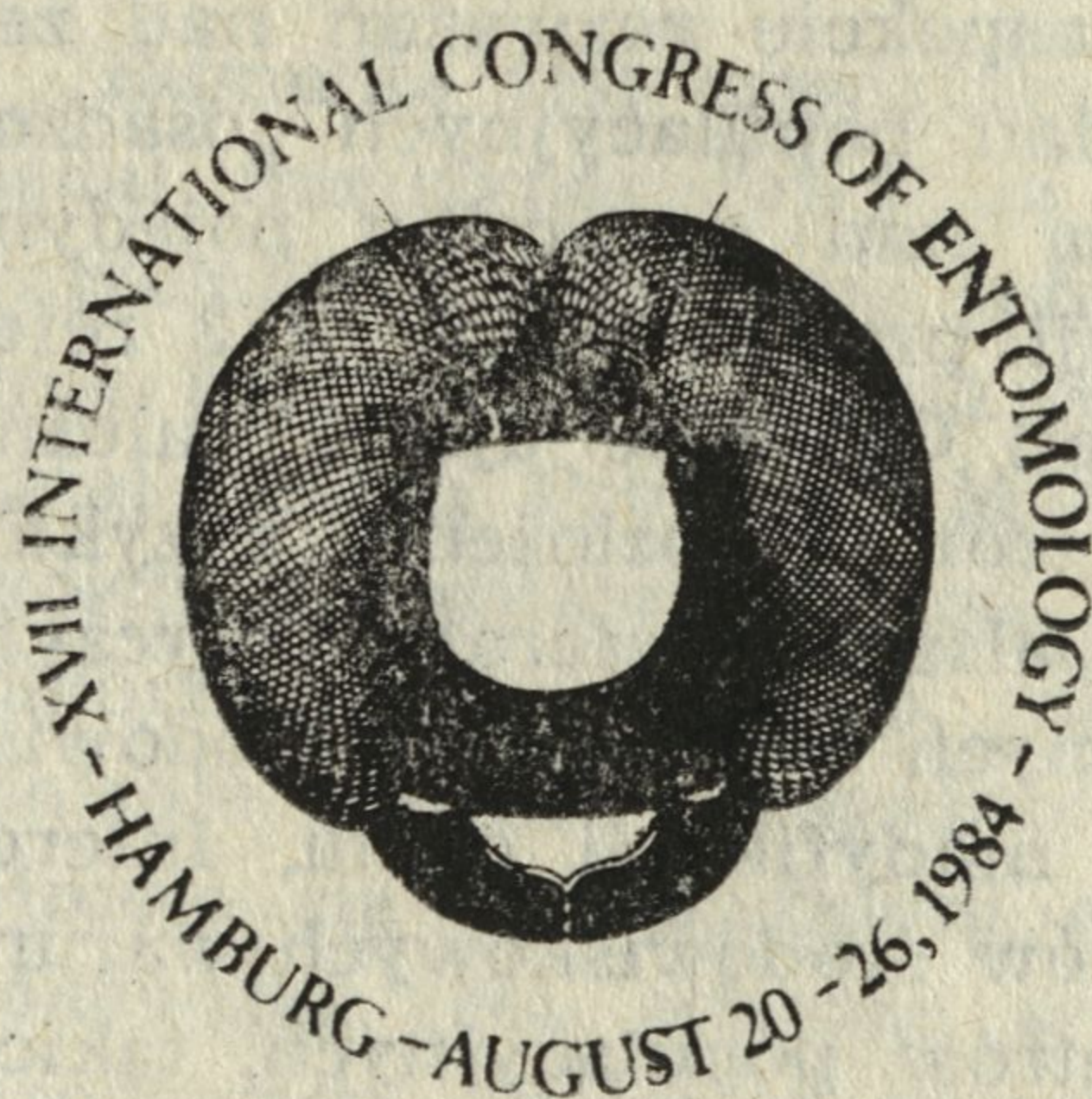

KRONIKA NAUKOWA

XVII Międzynarodowy Kongres Entomologiczny (Hamburg, 20—26 VIII 1984 r.)

XVII Kongres (rys. 1) obradował w Hamburgu, gdzie spotkało się ponad 2500 entomologów z 77 krajów, niekiedy bardzo dla nas egzotycznych, jak Górna Wolta czy Katar. W ciągu kilku dni zaprezentowano ponad 1800 prac w postaci 15-minu-

Rys. 1. Symbol Kongresu w Hamburgu

towych referatów (czas dyskusji ograniczony był do 5 minut) lub plakatów (posters) eksponowanych przez parę dni, przy czym w wyznaczonych godzinach autorzy byli zobowiązani do obecności przy swoich plakatach.

Obradowano w 22 sekcjach (które pozwolę sobie wyliczyć) obejmujących szeroki wachlarz problemów — od „pure science” aż po specyficzne, niekiedy dosyć wąskie zagadnienia entomologii stosowanej: (1) Systematyka i filogeneza (14 sesji), (2) Morfologia i morfologia czynnościowa (7 sesji), (3) Cytologia i ultrastruktury (5 sesji), (4) Fizjologia (13 sesji), (5) Biochemia (3 sesje), (6) Ekologia i dynamika populacji (16 sesji), (7) Genetyka (2 sesje), (8) Biologia rozwoju osobniczego (4 sesje), (9) Behawior (9 sesji), (10) Owady społeczne (10 sesji), (11) Ochrona przyrody i gatunków (2 sesje), (12) Entomologia rolnicza (13 sesji), (13) Entomologia leśna (17 sesji), (14) Entomologia magazynów (6 sesji), (15) Entomologia medyczna i weterynaryjna (12 sesji), (16) Toksykologia (3 sesje), (17) Uboczne działanie pestycydów i odporność owadów (2 sesje), (18) Patologia (6 sesji), (19) Biologiczne metody ochrony (11 sesji), (20) Zintegrowane metody ochrony (10 sesji), (21) Chemiczne środki zwalczania owadów i roztoczy (4 sesje) oraz (22) Inne zagadnienia (16 sesji).

Z powyższego zestawienia wynika, że choć tak ogromne imprezy dają — co mocno podkreślił prezydent XVII Kongresu, prof. dr B. Heydemann — niecodzienną okazję do spotkań i wymiany poglądów, to jednak możliwość zapoznania się z wynikami prezentowanymi choćby tylko w paru sekcjach jest niestety bardzo ograniczona. W związku z tym w dyskusjach kuluarowych wielu uczestników su-

gerowało niezbędność zawężenia problematyki obrad przyszłych kongresów entomologicznych lub jej rozbitcie na działy debatujące na odrębnych kongresach. Możliwe są także i inne rozwiązania, jak np. kongresy regionalne: III Europejski Kongres Entomologiczny odbędzie się w sierpniu 1986 r. w Amsterdamie, a jego problematyka będzie ograniczona do 3 grup zagadnień, mianowicie ekologii owadów wodnych, szczególnych przystosowań środowiskowych owadów lądowych oraz teoretycznych i praktycznych aspektów ochrony owadów. Nasuwa się więc pytanie, nad czym będą obradować uczestnicy następnego, XVIII Międzynarodowego Kongresu Entomologicznego (na razie wiadomo tylko tyle, że odbędzie się on w Vancouver w 1988 r.).

Ekologów zapewne usatysfakcjonuje popularność problematyki ekologicznej: sekcja 6., tytularnie poświęcona ekologii owadów, należała bowiem do najbardziej rozbudowanych (złożyło się na nią aż 16 sesji). Ponadto zagadnienia ekologiczne były bardzo często podnoszone w wielu innych sekcjach, zwłaszcza „ochroniarskich”.

Moje zainteresowania koncentrowały się na rozwoju badań ekologicznych nad biegaczowatymi, a tym zagadnieniem poświęcona była sesja S 6.5 „Struktura i dynamika populacji *Carabidae* (Coleoptera)”, której organizatorem był prof. dr F. Weber z Uniwersytetu w Münster. Wygłoszono tu 20 referatów, przy czym aż 8 z nich dotyczyło problemów dynamiki populacji w aspekcie rozważań nad zespołami *Carabidae*, co zdaje się zapowiadać okres badań populacyjnych „osadzonych” w zmiennym otoczeniu biotycznym. Rozważania nad dynamiką pojedynczych (chciałoby się powiedzieć „izolowanych”) populacji przedstawiono w 3 referatach, reprezentujących klasyczne dla badaczy populacji *Carabidae* ujęcia: zależną od zagęszczenia regulację liczebności populacji oraz teorię „rozłożenia ryzyka”, którą od kilkunastu lat lansuje dr P. J. den Boer. Dalsze 3 referaty dotyczyły specyfiki cyklu rozwojowego biegaczowatych w skrajnych warunkach środowiskowych, z uwzględnieniem demograficznych aspektów modyfikacji cyklu. Interesującą grupę stanowiły 4 wystąpienia na temat czynników środowiskowych warunkujących ilościowy wyraz niektórych istotnych parametrów populacyjnych, takich jak rozrodczość i zdolność do dyspersji (emigracji); rozrodczość i migracyjność mogą być ze sobą powiązane i tworzyć tzw. syndrom rozrodczo-migracyjny.

Z obrad tej sesji wyniosłem wrażenie, że entomolodzy pracujący nad populacjami *Carabidae* osiągnęli fazę intensywnej eksploracji ujawniającej nowe i interesujące fakty (co często jest możliwe dzięki zastosowaniu kosztownej aparatury), które nie mieszczą się w obrębie akceptowanych teorii populacyjnych. Można się spodziewać, że już w niedługiej przyszłości wspomniane dwie interpretacje dynamiki populacji *Carabidae* (zależność od zagęszczenia i „rozłożenie ryzyka”) okażą się „za ciasne” i będzie musiała narodzić się teoria lepiej integrująca rozpoznane zjawiska. Dokumentacja zjawisk, które nie mieszczą się w ramach uznanych teorii ekologicznych staje się coraz obszerniejsza. Przykład może stanowić wygłoszony w sesji S 6.6 referat „Stability of tropical insects”, którego autor (H. Wolda) przedstawił przekonujące dowody braku stabilności w populacjach owadów zasiedlających tropiki.

Leszek Grüm

II Ogólnokrajowa Konferencja Ekologiczna (Sibiu, Rumunia, 11—14 IX 1984 r.)

Konferencja odbyła się u podnóża Karpat Południowych w pięknym, czystym i pełnym zabytków mieście liczącym ok. 180 000 mieszkańców, Sibiu. Konferencję organizowały: Akademia Socjalistycznej Republiki Rumunii, Akademia Nauk Rol-